

1961 máj. 22. előt.

Igen Tisztelt Professor Ur!

Mély tisztelettel küldöm Önnek a Zenetudományi Tanulmányok e kötetét. Ha nem tartaná szerénytelenségnek, megkérném Önt, hogy e kötetben közölt vázlatommal kapcsolatosan sziveskedjék megtenni észrevételeit. Ez a tanulmány egy nagyobb dolgozat kivonata és egyben egy később megírandó átfogóbb vizsgálat technikai alapvetése. Nagy általánosságban csupán a múlt század utolsó harmadáig szeretném követni e módszerrel a dráma fejlődését és a fenti törvények érvényesülésének változásait. Tisztában vagyok azzal, hogy jelen formájában még csak kísérletnek sem nevezhetem -- annál nagyobb szükségem lenne e tekintetben bizonyos támogatásra.

Elnézést kérek Öntől, hogy ezzel a kéréssel zavarom és kérem Professor Urat, hogy csak akkor tegyen eleget annak, ha e dolgozatot érdemesnek tartja rá, másfelől, ha nem vonja el tulságosan munkájától.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Mély tisztelettel:

Pernye András

Pernye András, Budapest, VII.

Kertész-u.33.II.3. /t:423-551/

U.i.: Szeretnék felhatalmazást nyerni Öntől, hogy telefonon felhivhassam, megérfdeklődni véleményét.

*Meléndék Káthy - Rem
Ludika*

IGEN TISZTELT PROFESSZOR UR!

Az elmúlt év nyarán, amikor Önnél voltam, felbátorított arra, hogy egy későbbi időpontban újból jelentkezzem. Így most azzal a kéréssel fordulok Önhöz, hogy a február 5. és 11. közötti hét valamelyik napján, tetszés szerinti -- de lehetőleg nem esti -- időpontban sziveskedjék fogadni engem.

Alapvetően két probléma kényszerít arra, hogy az Ön drága idejét elvegyem.

Mindenekelőtt a Magyar Zene című folyóiratban megjelent egy esztétikai igényű összefoglalásom a Liszt-Bartók zongoraversenyéről, pontosabban egy összefoglalás első része. /A második rész egy-két héten belül fog napvilágot látni./ Ebben megpróbálkoztam a "modern előadóművészet" meglehetősen ködös, illetve mostanában elködösített fogalmának tisztázásával. Igen hálás lennék Professzor Urnak, ha ezt a tanulmányt elolvasná és tanácsaival segítene ilyenirányú munkám folytatásában. Amennyiben tehát Önt ez a téma érdekli és időt is tud szakítani elolvasására, elvinném a Magyar Zene példányait.

A másik probléma némileg bonyolultabb és csak hosszas töprengés után határoztam el magam arra, hogy Önhöz fordulokmvele.

Három barátommal együtt Thomas Mann: Mario és a varázsló c. novellájából pantomimet irtam, amelynek kéziratát, illetve a birtokomban maradt kéziratmásolatát mellékelten megküldöm Önnek. Benn jártunk a Szerzői Jogvédő Hivatalban, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy Thomas Mann örökösei meg fogják tagadni a megzenésítésre és az előadásra vonatkozó engedélyt. /Vagy legalábbis erre igen nagy a valószínűség/

Arra kérem tehát Önt, hogy sziveskedjék e rövid forgatókönyvet elolvasni és -- amennyiben megnyerte az Ön tetszését -- kérésünket Thomas Mann családtagjainál pártolni. Meg vagyok győződve arról, hogy egy pártoló-levél az Ön kezétől, nagyobb hatást fog gyakorolni a nagy író utódaira, mint a jogvédő hivatalos kérelme. Meg szeretném még jegyezni ezzel kapcsolatban, hogy az Állami Operaház a szövegekötvet elfogadta, megbízást adott Fülöp Viktornak, az operaház balettmesterének a koreográfia elkészítésére és Láng Istvánnak a zene megkomponálására. Tehát most már csak az engedélyre van szükségünk, amely ha nem jön meg, az egész tervet kénytelenek leszünk elejteni.

Még egyszer szeretném hangsúlyozni, hogy az Ön protekcióját csak abban az esetben kérem, ha a szövegekötvet megnyerte tetszését. Amennyiben kifogása lenne Önnek akár a téma-választás, akár a feldolgozás ellen, úgy kérem Önt arra, hogy a fentjelzett találkozásunkkor azt is sziveskedjék közölni velem.

Az utóbbi hetekben lakást változtattam és új lakásomban nincs telefonom. /Egyébként Zoltai Dénessel lakom egy házban: VII.Madách I.-ut. 2/6.3.lépcső, I.em.11.sz./ Ha Önnek nincs kifogása ellene, úgy a Zene-műkiadó Vállalattól -- ahol lektorként vagyok alkalmazva -- fogom Önt felhívni a jan.29.-ével kezdődő hét első felének valamelyik délelőttjén. /Valószínűleg kedden vagy csütörtökön./

Addig is még egyszer elnézést kérek a zavarásért és mielőbbi találkozásunk reményében

MTA FIL. INT
Lukács Arch.

Budapest, 1962. január 27.

maradok tisztelettel:

Pernye András

Pernye András, VII.Madách I.-
ut.2/6.3.lépcső, I.em.11.sz.

IGENTISZTELT PROFESSZOR UR!

Mondanom sem kell, hogy milyen örömmel töltött el az Ön kedves levele, valamint közbenjárásának eredményeként Thomas Mann özvegyének válasza. Ma már kezemben van a pantomim német fordítása, amelyet haladéktalanul el fogunk küldeni.

Ami a balett további sorsát illeti -- a muzsika szintegy készen áll és a tegnapi napon módomban volt kétszer is meghallgatni zongorán, a szerző előadásában. Az Ön tanácsainak is kitűnő hasznát vettük, mivel a római ur figurája köré egy -- körülbelül fél percig tartó -- általános ellenállás-jelenetet építettünk fel. Az Ön által ismert szövegkönyv egyéni ellentállása most Fülöp Viktor koreográfus ötletének köszönhetően úgy alakult, hogy néhány másodpercre a már generálisan táncoló színpad megmerevszik és a varázslat csak az ur ellenállóerejének megőrése után folytatódik. Ami a zenét illeti, az meglehetősen problematikus -- pontosabban: nálunk eddig csak kevésbé ismert stílusirányzatot követ. Tulnyomó részt dodekafón muzsika ez, de a szerző ennek ellenére nagy súlyt helyez a szituációk megfestésére és a jellemábrázolásra. Nem tudom persze, hogy az Operaház igazgatósága -- az engedély elnyerése után -- nem fog-e bizonyos kifogásokkal élni a muzsikával szemben... Szerencsénk van azonban, mivel értesülésem szerint az idén a muzsikusok közül kizárólag Melis György baritonista és a Fülöp-Kun házaspár -- és egyben táncospár -- kap Kossuth-díjat, ami adminisztrációs szempontból nagy súlyt ad a koreográfiai forgatókönyvnek és azon keresztül az egész műnek.

Sajnos az ígért tanulmányomat -- annak ellenére, hogy időközben a második fele is megjelent -- nem tudtam még megszerezni, mivel jelenleg a folyóirat nem kapható, a saját példányomat pedig valaki kölcsönvette és nem adta vissza, sőt meglehetősen hosszú ideig nem is fogom tudni visszakapni. Remélem azonban, hogy hamarosan tudok majd szerezni egy-egy példányt a két számból és akkor még egyszer meg fogom Önt kérni, hogy olvassa el és mondjon róla bírálatot.

Még egyszer mind a négyünk nevében hálásan köszönöm az Ön áldozatos segítségét, amely nélkül -- ebben mindnyájan biztosak vagyunk -- ügyünk most nem állana ilyen jól.

Mély tisztelettel üdvözli:

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Serénye András

Budapest, 1962.március 12.

Bp., VII. Madách I.-ut 2-6.
3.lépcső I.em.11.ajtó

Pernye András

Tisztelt Lukács Elvtárs!

A mellékelt levelet igen kedves, öreg barátom juttatta el hozzám, aki egyike az Ön tisztelőinek. Kérésének teszek eleget, amikor levelét Ön-höz továbbítom.

Szeretettel kívánok Önnek jó egészséget és kellemes nyafalást.

Tisztelettel:

Budapest, 1965. júl. 5.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Pernye András

VII. Madách I.-út 2-6.

Kedves Andris !

Említettem Neked C.P.Snow könyvét: "The Two Cultures And A Second Look " .

Sir Charles Snow két ízben is emliti Lukács profeszszort. Igy a 86. oldalon: /2. bek./ "Thus Lukács, by far the most powerful of its antagonists, would not include Thomas Mann: while Trilling, one of its committed defenders, certainly would".

A 87. oldalon: "There have recently appeared three interesting texts: Lionel Trilling's The Modern Element in Modern Literature", Stephen Spender's The Struggle of the Modern", George Lukács's The Meaning of Contemporary Realism". The first striking thing is that, when they are talking of modernism and modern literature, they are talking of what is recognisably the same thing. They value it differently: their formal analysis is different: but, behind all that, the essence to which they are responding is the same.

The confrontation of Lukács and Trilling is picturesque. Each is a very clever man, and clever in somewhat the same fashion. Each brings by design to literary criticism a range of equipment from non-literary disciplines: Lukács from philosophy and economics, Trilling from Freudian psychology. They often give the common impression of being unempirical: when they try to be empirical, they have a tendency to overdo it. On modernism, Lukács is temperately and courteously anti, Trilling devotedly pro. In a long and sustained analysis of modernism, Lukács sees its characteristic features as rejection of narrative objectivity: dissolution of the personality: ahistoricity: static view of the human condition/meaning by this mainly what I have called the social condition/.

Ugy vélem, ez esetleg érdekelheti Lukács profeszszort, és arra kérlek, mutasd meg neki alkalmilag.

Szeretettel ölel és
üdvözöl

őreg barátod

György Lukács

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.